

Državni izpitni center

M 2 5 1 5 0 1 5 3 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 3. junij 2025
2025. június 3., kedd

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Madž. moder.
različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ razporeditev kopnega in morja	
	1	ena od: ♦ Temperatura se z višino niža. ♦ V kotlinah / dolinah / zaprtih kotanjah so pozimi temperature nižje. ♦ Prisojna pobočja so toplejša / osojna pobočja so hladnejša.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ subtropsko polsuho (podnebje)	
	1	♦ vse vrednosti med 14 in 17 °C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ (azorski) anticiklon / (azorski) maksimum	
	1	dve od: ♦ temperatura je 27 °C ♦ zračni tlak je enak ali višji od 1020 hPa (mbar) do vključno 1029 hPa (mbar) ♦ 0 mm padavin / brez padavin	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	ena od: ♦ Zaradi ogretosti površja se zrak dviguje (pri tem se ohlaja) in pride do kondenzacije. ♦ Zaradi visokih temperatur se topli zrak dviguje, (pri tem se ohlaja) in izgublja sposobnost zadrževanja vlage / se zmanjšuje njegova maksimalna vlaga / se zvišuje njegova relativna vlaga. ♦ Zaradi stekanja pasatov k ekvatorju se tam zrak dviga, pride do kondenzacije. ♦ Na ekvatorju je območje nizkega zračnega tlaka, zato se zrak dviguje / vlaga kondenzira.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: ♦ Zaradi višjih temperatur bodo suše pogostejše. ♦ Zaradi višjih temperatur bodo nekateri toploljubni kmetijski pridelki uspevali na višjih nadmorskih višinah / geografskih širinah. ♦ Zaradi višjih temperatur bo daljša vegetacijska doba. ♦ Zaradi višjih temperatur bo treba namakati več kmetijskih površin. ♦ Zaradi vse višjih temperatur bodo pogostejši požari. ♦ Zaradi zgodnejše vegetacijske dobe je večja nevarnost pozeb.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ C	
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	ena od: ♦ Atlas / Atlaško gorovje	
	1	ena od: ♦ subdukcija / (s)podrivanje / tonjenje ene plošče pod drugo ♦ trk (kolizija) / podiranje Afriške plošče pod Evrazijsko ploščo ♦ trk (kolizija) / podiranje dveh litosferskih plošč ♦ približevanje dveh litosferskih plošč ♦ alpidna orogeneza / gubanje ♦ konvergentni stik litosferskih plošč / konvergenca	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	♦ NE ♦ DA ♦ DA	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi prelamljanja ima Jezersko višavje bolj izrazite tektonske udorine (kotline, jarke) kot Zmajeve gore / ima večja jezera kot Zmajeve gore. ♦ Na Jezersko višavje je vplivalo tektonsko dviganje (in grezanje), na Zmajeve gore pa gubanje. ♦ Na Jezerskem višavju je (bil) vulkanizem bolj aktiven kot v Zmajevih gorah / je vulkanski relief bolj izrazit kot v Zmajevih gorah. ♦ Zaradi vulkanizma je Jezersko višavje višje od Zmajevih gora. ♦ Zmajeve gore so po nastanku starejše, ker so hercinskega nastanka / nastale v paleozoiku. ♦ Zmajeve gore so posledica gubanja, Jezersko višavje pa je posledica tektonike / prelamljanja / razlamljanja in grezanja. ♦ Zmajeve gore so starejše / nastale v paleozoiku / v hercinski orogenezi zato so bolj uravnane / so nižje od Jezerskega višavja. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Visoko gorovje / Himalaja povzroči orografski dvig vlažnih zračnih mas in obilne padavine. ♦ Orografski dvig poletnega monsuna povzroči obilne padavine. ♦ Orografski dvig na privetni strani povzroči veliko namočenost. ♦ Dviganje zraka čez gorsko pregrado povzroči nastanek obilnih padavin. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ mlečni	
	1	ena od: ♦ trg / tržišče ♦ velika mesta ♦ veliko prebivalcev / gosta poselitev ♦ vsakodnevna oskrba mest z mlekom ♦ velika potreba po mlečnih proizvodih	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ Republika Južna Afrika / JAR / Južnoafriška republika / Južna Afrika	
	1	♦ pašna / mlečna	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ A	
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	ena od: ♦ Zaradi manjšega vpliva politike so bila območja bolj privlačna za tuja vlaganja. ♦ Zaradi veliko poceni delovne sile so bili stroški dela zelo nizki. ♦ Zaradi nizkih stroškov dela so bili privlačni za finančni kapital / prihod podjetij od drugod / so bili močan konkurent na svetovnem trgu. ♦ Zaradi nižjih davkov / milejših okoljskih standardov je bilo vabljivo za številne finančne naložbe / akumulacijo kapitala / zasebna vlaganja. ♦ Z različnimi olajšavami so privabili tuje naložbe. ♦ Ugodna obalna lega v zaledju Hongkonga je pripomogla k vnosu znanja in tehnologije.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Zaradi manjše količine padavin bodo morali namakati večja območja / bodo imeli manj vode za namakanje. ♦ Zaradi pomanjkanja vode za namakanje bodo morali vodo pridobivati iz morja (desalinizacija). ♦ Zaradi manjše količine padavin bodo pogostejše suše, ki ogrožajo kmetijstvo / bo manj pridelka / bodo začeli opuščati kmetijstvo. ♦ Zaradi manjše količine padavin bodo uvajali nove oblike kmetijstva / nove kulturne rastline, ki bodo prilagojene na sušo. ♦ Zaradi manjše količine padavin bodo uporabljali še več arteške vode.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ C	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ B	
	2	dve od: ♦ (hercinska) orogeneza / gubanje ♦ nastalo v paleozoiku / mlajšem paleozoiku ♦ razlamljanje / grezanje (v času alpidskega gubanja) ♦ nastali so tektonski jarki / tektonski čoki (grude) / kotline ♦ zunanji procesi so jih uravnali / znižali ♦ nastajanje naravnih bogastev / rud / energijskih virov ♦ sedimenti morja Tetis	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	Latvija: ♦ F	
	1	Bolgarija: ♦ C	
Skupaj	2		

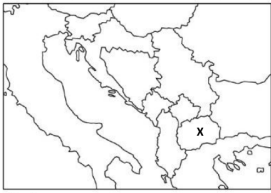
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	pojasnitev, ena od: ♦ Morje je zalilo izlive (manjših) rek / spodnje dele rečnih dolin. ♦ Zaradi dviga morske gladine / tektonskega ugrezanja je morje zalilo ustja (manjših) rek. ♦ Ker je morje zalilo izlive / ustja (manjših) rek, so nastali prečni zalivi / riasi.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
	1	♦ severozahod Španije	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	ena od: ♦ Naravna bogastva so bila potisnjena proti površju / so bila lažje dostopna, zato se je začela zgodnja industrializacija / začel zgoden (hiter) razvoj industrije. ♦ Prelamljanje je omogočilo lažjo dostopnost rud / premoga / energijskih virov / boljšo prometno prehodnost, zato se je zgodaj razvila industrija. ♦ Zaradi orogeneze (alpidske) se je območje prelamljalo, zato so naravna bogastva postala dostopnejša. ...	Za smiselno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka. V rešitvi mora biti jasno nakazan vpliv tektonike na razvoj industrije.

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ Madžarska	
	1	♦ slovanska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	dve od: ♦ priseljevanje ruskega prebivalstva / večji delež ruskega prebivalstva / manjši delež Ukrajincev / odseljevanje Ukrajincev (neruskih narodov) ♦ uporaba ruščine / prevlada ruskega jezika / manj ukrajinščine ♦ manj pravic za Ukrajince / neruske narode ♦ vodilna mesta zasedajo Rusi ♦ prisotnost ruske vojske ♦ prevlada ruske kulture ♦ prevlada ruskih simbolov (zastav) ♦ prevlada ruske zakonodaje ♦ pogostejši konflikti ♦ sprememba valute ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ 	
	1	ena od: ♦ priseljevanje Albancev ♦ naraščanje števila Albancev ♦ višji naravni prirastek / večja rodnost pri Albancih ♦ nižji naravni prirastek / manjša rodnost pri Makedoncih / večinskem prebivalstvu ♦ odseljevanje večinskega prebivalstva / Makedoncev	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	♦ unionisti ♦ katoliška / rimokatoliška ♦ protestantska (protestantizem) / anglikanska	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi večje možnosti zaposlitve ob obali / ob Sredozemskem morju / v Madridu in okolici se prebivalstvo seli s podeželja / iz notranjosti na ta območja. ♦ Zaradi slabih pogojev za kmetijstvo / sušne notranjosti / se prebivalstvo odseljuje / se seli k obalam Sredozemskega morja / v Madrid (večja mesta). ♦ Ker se v večjih mestih / ob obali Sredozemskega morja razvija masovni turizem (industrija / druge gospodarske dejavnosti), se prebivalstvo seli na ta območja / je na voljo več delovnih mest. ♦ Zaradi centralizacije se v velikih mestih povečuje število prebivalcev, na obrobju / podeželju / v notranjosti / na periferiji pa se zmanjšuje. ♦ Zaradi staranja prebivalstva / večje umrljivosti na podeželju se število prebivalstva tam zmanjšuje. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ urbanizacija	
	1	♦ industrija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ A	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	dve od: ♦ delovna sila / cenejša delovna sila ♦ promet / transport / bližina avtoceste / bližina železnice / dobre prometne povezave ♦ trg / bližina evropskega trga ♦ (finančni) kapital ♦ prostorske možnosti ♦ politika države / lokalne skupnosti	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	dve od: ♦ manjša brezposelnost / nova delovna mesta ♦ razvoj industrije in drugih gospodarskih dejavnosti ♦ manj kmetijskih površin / uničenje kmetijskih površin / manj kmetijstva ♦ večji dobiček za lokalno skupnost / večji dohodek / dotok kapitala / višji BDP ♦ boljše / urejena infrastruktura ♦ večja konkurenca na trgu delovne sile	Za dve pravilni rešitvi 1 točka.
	1	ena od: ♦ manj naravnega rastlinstva / manj zelenih površin / krčenje gozdov ♦ gostejša pozidava ♦ bolj gosto cestno omrežje ♦ krčenje prostora za živalstvo ♦ krčenje habitata / (za rastlinstvo / živalstvo) / biodiverzitete	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi priseljevanja predvsem mlajšega prebivalstva je višji naravni prirastek / višja rodnotost / nižja umrljivost / nižji delež starejšega prebivalstva. ♦ Zaradi priseljevanja se spreminja starostna sestava prebivalstva / izobrazbena sestava prebivalstva / ekonomska ali zaposlitvena sestava prebivalstva. ♦ Zaradi možnosti zaposlovanja v sekundarnem in terciarnem sektorju se manjša delež zaposlenih v kmetijstvu. ♦ Prebivalstvo je še vedno zaposleno v mestu (čeprav se odseljuje na podeželje), zato je veliko dnevnih migrantov / značilna dnevna migracija. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ snežni ♦ enostavni 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Obpanonske (Subpanonske) pokrajine / Obpanonska Slovenija ♦ Predalpske pokrajine 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ mokrišče ♦ močvirje 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ uravnavanje rečnega pretoka ♦ zadrževalniki vode / upočasnijo vodni odtok ♦ zmanjšujejo hudourniški značaj ♦ ohranjajo mokrotnost pokrajine ♦ zmanjšujejo možnost poplav ♦ zadržujejo vode v pokrajini ♦ voda se prečiščuje / povečuje se samočistilna sposobnost vode ♦ vir pitne vode 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ A	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi visokih temperatur / večjega izhlapevanja je slanost nadpovprečna (med 37 in 38 promilov). ♦ Manjša količina padavin / majhen dotok rek / povzroča visoko stopnjo slanosti (med 37 in 38 promilov). ♦ Zaradi zaprtosti / slabe pretočnosti / šibkih morskih tokov / manjše izmenjave vode je morje bolj slano. ♦ Zaradi plitvosti se poleti morje bolj segreje / je izhlapevanje morja večje in je zato bolj slano. ♦ Slanost morja je višja, ker morski tok odnaša sladko vodo od izliva reke Pad proti jugu. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ob naslednji visoki vodi / naslednjem večjem rečnem pretoku / vodostaju bo reka erodirala / odnesla ta del rečnega brega. ♦ Ker je območje pred tem rečnim bregom močno erodirano, bo večji rečni pretok erodiral / odstranil tudi ta del. ♦ Meander / okljuk se bo pomikal proti levi, zato bo na desni strani (notranjem delu) reke več naplavin / akumulacije / se bo ta del rečnega brega povečal. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ relief	
	1	♦ gozd	
Skupaj	2		

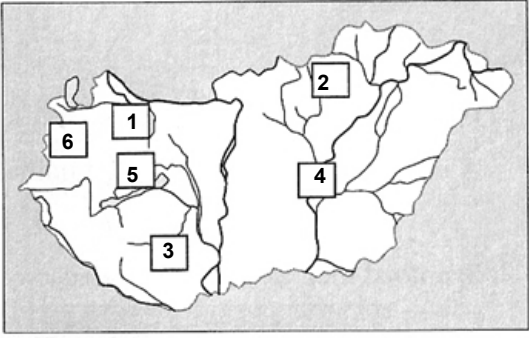
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	dve od: ♦ ohranjanje kulturne pokrajine / tradicionalne kmetijske pokrajine / urejene pokrajine ♦ ohranjanje poseljenosti podeželja / prebivalstva na podeželju ♦ ohranjanje doživljajske pestrosti pokrajine / tradicije ♦ razvoj podeželskega turizma / dopolnilnih dejavnosti / predelovalnih obratov ♦ ohranjanje oskrbnih in podpornih funkcij podeželja ♦ ohranjanje delovnih mest / dohodek / zaposlitvene možnosti ♦ ohranjanje prostorske identitete ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ vrtača / kraška / delana vrtača	
	1	♦ ekstenzivno (kmetijstvo)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	A ♦ oljčniki	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
		B ♦ travniki in pašniki	
		C ♦ vinogradi	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	<p>dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi manjše modernizacije so donosi manjši. ♦ Zaradi večje posestne razdrobljenosti so stroški pridelave večji / je onemogočena intenzivna pridelava. ♦ Zaradi majhnih posesti so donosi majhni / je nizek hektarski donos / stroški pridelave večji. ♦ Neustrezna prevzemna politika povzroča večji osip mladih kmetov. ♦ Manjša vlaganja v kmetijstvo / modernizacijo povzročajo slabši ekonomski razvoj / vplivajo na nizko stopnjo specializacije kmetijstva. ♦ Velik delež Nature 2000 onemogoča intenzivno pridelavo. ♦ Zaradi staranja kmečkega prebivalstva / upadanja deleža kmečkega prebivalstva je razvoj počasnejši (slabši). ♦ Slaba izobrazbena sestava kmečkega prebivalstva zavira razvoj. ♦ Zaradi manjših donosov / slabšega ekonomskega položaja kmetov se opušča kmetovanje. 	<p>Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.</p>

Magyarország 1 / Madžarska 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	♦ 	Za šest ali pet pravih rešitev 2 točki, za štiri ali tri 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	♦ Tisa ♦ Matra ♦ Alföld	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	ena od: ♦ zaradi obilnih naplavin iz gornjega toka ima reka rumenkasto barvo ♦ reka transportira veliko drobnega materiala, zato je voda kalna ♦ v zgornjem toku (v Karpatih) ima izrazito erozijsko moč, zato prenaša veliko drobirja ...	Za vzročno-posledično razlago 2 točki, za samo navedbo usedlin 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	pozitivna posledica, ena od: ♦ manjša nevarnost poplav, možnost namakanja, turizem ob akumulacijskih jezerih, plovba ...	
	1	negativna posledica, ena od: ♦ spomladanske poplave, hitrejše odtekanje vode, saj ni toliko meandrov, večja suša, zaradi suš slabša kvaliteta prsti, ogrožanje biotske pestrosti ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	prvotno rastlinstvo, ena od: ♦ gozdna stepa ♦ pusta ♦ stepa ♦ nizka trava	
	1	današnja podoba pokrajine, ena od: ♦ kulturna stepa ♦ obsežne njive ♦ rastlinjaki	
Skupaj	2		

Magyarország 2 / Madžarska 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2 ♦ 4 ♦ 1 ♦ 3 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ DA ♦ NE ♦ NE 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	<p>najgosteje naseljena pokrajina, dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ okolica Budimpešte / Budimpeštanska aglomeracija, Pesti-síkság ♦ okolica Esztergoma, Komárom in okolica ♦ Duna-kanyar <p>najredkeje naseljena pokrajina, dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Somogy megye tájai ♦ Balaton északi partja ♦ okolica Marcali ♦ Duna-Tisza köze ♦ Rábavidék ♦ Miskolc és környéke ♦ Hortobágy ♦ Nógrád megye ♦ Dunántúli dombság ♦ Alpokalja ... 	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	<p>dve od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ kevésbé fejlett (ekstenzív / külterjes) mezőgazdaság / manj razvito (ekstenzivno) kmetijstvo ... ♦ kevésbé fejlett, régi ipar / manj razvite, stare panoge industrije ... 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ hrvaška narodnost ♦ Alpokalja / Nyugatmagyarországi peremvidék ♦ Órség / (szlovén) Rábavidék / (slovensko) Porabje 	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Skupno število točk IP 2: 50